



رام - بیت ویکم امرداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازدوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و یکم مرداد

بیست و یکم مرداد ماه با جنگها و وقایعی ریز و درشت در قلمرو ایران زمین مصادف بوده است. در سال ۴۷۸ هجری خورشیدی سپاهیان صلیبی به رهبری گادفری اهل بویلون در نبرد عسقلون بر ارتش فاطمی به فرماندهی افضل شاهنشاه وزیر دولت فاطمی مصر غلبه کردند و این واپسین نبرد در دور نخست زنجیره‌ی جنگهای صلیبی بود (تصویر زیر).





در سال ۵۰۰ شاه گرجستان داوید چهارم در نبرد دیدگوری (تصویر روبرو: واقع در چهل کیلومتری تفلیس، که حاکمش متحد سلجوقیها بود) بر سپاهیان سلجوقی که زیر فرمان ایلغازی می‌جنگیدند غلبه کرد. در این جنگ بزرگ ۵۵ هزار گرج و قباچاق و آلان و سکا در برابر نزدیک به صد هزار ترک و عرب و آرنی و ارمنی صف آراستند و تلفاتی سنگین به هر دو طرف وارد آمد.

در ۵۴۳ نورالدین ابوالقاسم محمود بن عمادالدین زنگی حاکم دمشق و حلب با ۸ هزار سرباز به جنگ صلیبی‌ها شتافت و در نبرد حریم که در آرتاه در نزدیکی انطاکیه درگرفت، بر ارتش سی هزار نفره‌ی مسیحیان که انطاکیه و طرابلس را در دست داشتند - و با قوای بیزانس پشتیبانی می‌شدند - غلبه کرد و تقریباً همه‌ی سرداران صلیبی را به اسارت گرفت.

در ۱۱۴۴ شاه عالم دوم فرمانروای گورکانی و رابرت لردِ کلايو که نماینده‌ی کمپانی هند شرقی بود عهدنامه‌ی الله‌آباد را امضا کردند و این آغازگاه حکومت رسمی انگلیسی‌ها در هند بود. بر اساس این عهدنامه که ده ماه پس از نبرد خونین بخار به هندیان تحمیل شد، شاه عالم پذیرفت که کمپانی هند شرقی به اسم شاه انگلستان از قلمرو بهار و اوريسا و بنگال که تسخیر کرده بود مالیات بگیرد و در این نواحی حقوق دیوانی داشته باشد. یعنی به تعبیری دولت گورکانی هند حضور دولت انگلیس در هند را به رسمیت شمرد. (تصویر زیر) در سال ۱۲۹۷ هم محاکمه اعضاء کمیته مجازات آغاز شد.



در بیست و یکم امرداد سال ۸۷۸ هجری خورشیدی نخستین درگیری‌های میان ناوگان عثمانی و ونیز در دریای اژه آغاز شد و به پیروزی کمال رئیس دریاسالار عثمانی در نبرد زونچو انجامید. در ۱۰۰۳ هم لویی سیزدهم به دنبال کشمکش‌های درباری رئیس شورای سلطنتی‌اش را برکنار کرد و نقش مشاوره و مدیریت امور دیوانی‌اش را به کاردینال ریشلیو سپرد.



در سال ۱۳۳۱ در «شب شاعران مقتول» سیزده نویسنده و شاعر یهودی که از سه سال پیش بی دلیل در زندان لویانکای مسکو محبوس بودند و تحت شکنجه‌های وحشیانه قرار داشتند، به دستور استالین اعدام شدند. در ۱۳۵۵ بیش از دو هزار شهروند فلسطینی در کشتار تل الزعتر در شمال بیروت کشته شدند. این جنایت در جریان جنگ داخلی لبنان در اردوگاه فلسطینیان زعتر رخ داد که پنجاه تا شصت هزار فلسطینی رانده شده از سرزمین‌شان را در خود جای داده بود. عاملان این کشتار گروه‌های شبه‌نظامی التنظيم، مارونی‌های خوری، حزب کتائب و ارتش ببر بودند. در ۱۳۴۳ هم آفریقای جنوبی به خاطر قوانین نژادپرستانه‌اش از شرکت در بازیهای المپیک محروم شد.

مهمترین نوآوری‌های فنی این روز یکی در ۱۲۳۰ رخ داد و این زمانی بود که ایزاک سینگر چرخ خیاطی‌اش را اختراع کرد و کمی بعد شرکت سینگر را بنیان نهاد. دیگری در ۱۳۳۹ که اولین ماهواره‌ی مخابراتی ناسا به نام اکو-۱آ به مدار زمین پرتاب شد، و سومی در ۱۳۶۰ که اولین نمونه از رایانه‌ی شخصی آی بی ام به بازار عرضه شد.

این روز از نظر جانورشناسان هم اهمیتی دارد. چون در سال ۱۲۶۲ آخرین نمونه از کواگا (*Equus quagga quagga*) که نژادی از گورخرهای بومی آفریقای جنوبی بود، در باغ وحش آمستردام مرد و این زیرگونه منقرض شد، و در صد و هفتمین سالروز این واقعه (در ۱۳۶۹) بقایای اسکلت سو - مشهورترین و کاملترین نمونه از تیرانوسوروس - در داکوتای آمریکا کشف شد.



از میان زادگان نامدار این روز جرج چهارم شاه انگلستان (۱۱۴۱)، هلنا بلاواتسکی عارف لهستانی (۱۲۱۰)، اروین شرودینگر فیزیکدان و ریاضیدان (۱۲۶۶) و محمد ضیاءالحق سیاستمدار پاکستانی (۱۳۰۳) به شمارند.



یان فلمینگ



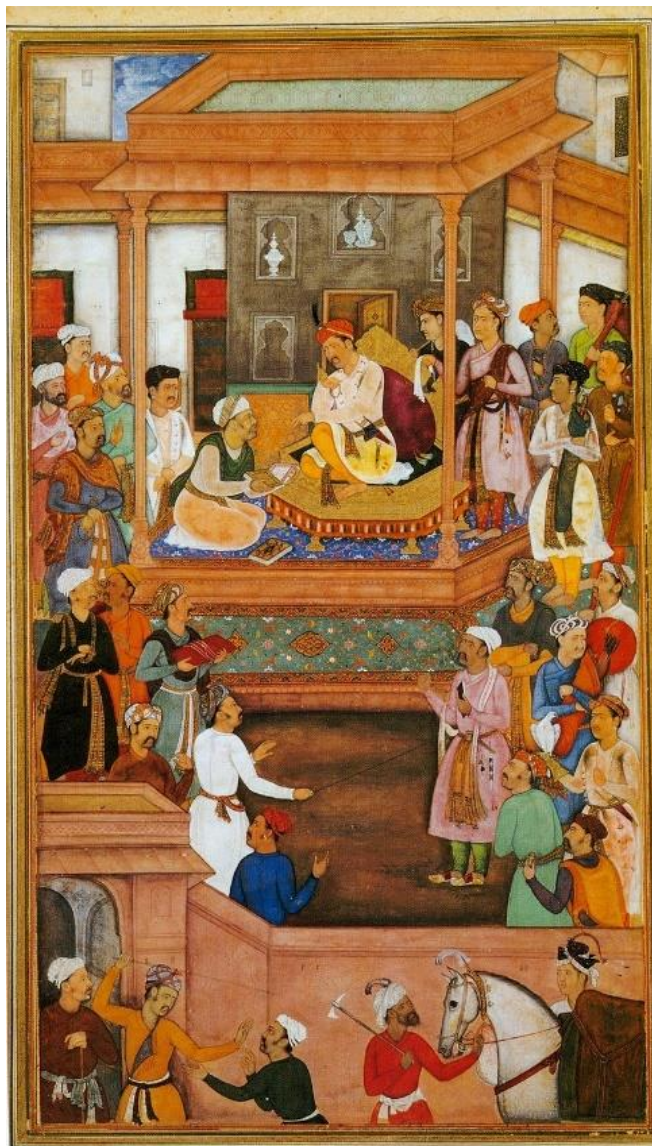
کلئوپاترا



اروین شرودینگر



هلنا بلاواتسکی



در همین روز به سال ۳۰ پیش از میلاد
کلئوپاترا آخرین ملکه‌ی مقدونی مصر پس از
شکست از اوکتاویانوس اولین امپراتور روم
خودکشی کرد. در ۸۰۳ هجری خورشیدی یونگله
امپراتور چین درگذشت، و در ۹۸۱ ابوالفضل بن
مبارک (تصویر زیر) وزیر دانشمند اکبرشاه گورکانی
و نویسنده‌ی اکبرنامه جان سپرد. در ۱۳۴۳ هم یان
فلمینگ نویسنده و خالق جیمز باند فوت کرد.